

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Skjønnhetsfeil

ARBEIDS-
INNVANDRING

Arnljot Ask

Uttalelsen om «en solidarisk regulert arbeidsinnvandring» fra landsmøtet til Rødt har et par tilfeller av det jeg vil kalle «skjønnhetsfeil», som må ta noe av ansvaret for den høye temperaturen i debatten etterpå.

Setningen som henviser til at «fri bevegelighet innen Norden har vært lite problematisk», hører til i en historisk beskrivelse av arbeidsinnvandringen her i nord.

Men den har ikke noen relevans for de reguleringstiltakene uttalelsen, og arbeidsprogrammet, går inn for.

Kravene om oppholdstillatelse for arbeid og arbeidskontrakt etter norske arbeidslivslover og tariffavtaler gjelder generelt, enten du kommer fra

Norden, Romania eller Ghana. Dermed faller påstanden om at uttalelsen «deler opp vår politikk for

arbeiderklassen etter hvilken nasjonalitet arbeiderne har» (Mariette Lobo 27. april). Mens Morten Svendsens og Jorunn Folk-vords kritikk av retorikken rundt uttalelsen (Klassekampen 25. april) har noe for seg.

Tilsvarende skjemmes avsnittet som begrunner behovet for balanse i arbeidsmarkedet av den odiøse

bruken av kategorien «fattige arbeidsfolk» og av at det kan gi inntrykk av at Rødt vil hindre seg i arbeidskø.

Reguleringen av arbeidsinnvandringen som uttalelsen går inn for skjelner imidlertid ikke mellom fattige og rike. Heller ikke per se på hvor arbeidssøkeren kommer fra, sjøl om de fleste aktuelle sakene i dag jo vil gjelde folk fra EØS-området, som utgjør majoriteten av de arbeidssøkende.

Kravene som stilles hindrer heller ikke noen fra å stille seg i kø. Enhver som kommer til Norge fra Schengen-området, eller de over 70 andre landa som har visumfrihet til Norge, kan stille seg i kø.

Uttalelsen stiller krav til hva som må til for at det skal gis oppholdstillatelse for arbeid.

Det er mange ting å diskutere rundt hvordan reguleringskrava til Rødt skal håndteres, hvordan en skal

jobbe sammen med de arbeidssøkende og straffe arbeidskjøpere som utnytter situasjonen. Men det ville være en fordel om en legger bort polemikken som det ikke er dekning for, når en holder seg til de konkrete kravene som uttalelsen fremmer.

Arnljot Ask,
medlem i Rødt
elfossen@online.no

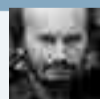
folk å stille

” **Kravene som stilles hindrer ikke noen fra å stille seg i kø.**

Eit ord utan innhald

POPULISME

Leiv Olsen

Klassekampen skriv 2. mai om «populisme» – endå ein gong. No er det president Duterte på Filippinane som er populist. Thaksin, tiddle-

gare statsminister i Thailand, er også populist, står det. Trump er populist. Frp er populistar, og Senterpartiet er visst også populistar.

Populist er eit ord som kan brukast om kvar ein politiskar som ein skribent misliker, men folket liker. Omgrepet seier ingenting om kva politikk vedkommande står for.

Aviser og journalistar må slutta å bruka eit slikt innhaldsløst og meiningsløst omgrep!

Leiv Olsen,
Stavanger
leolsen@online.no

Innspill til Libya-granskingen

GRANSKINGS-
KOMMISSJON

Hedda B. Langemyr

Norges deltakelse i Libya-krigen i 2011 er en av de mest omstridte krigshandlingene Norge har bidratt til i moderne tid. Stortinget vedtok under behandlingen av «Afghanistan-rapporten» at regjeringen skulle ta «initiativ til å gjennomføre en evaluering i egnet form av den norske militære og sivile deltakelsen i operasjonen av Libya i 2011». I klartekst: Stortinget ønsker en gransking av Norges bidrag til Libya-krigen.

En gransking bør få klarhet i minst tre punkter. For det første må det avdekkes hva beslutningsgrunnlaget for den norske deltakelsen bestod i. Det er i dag uklart hvordan den rødgrønne regjeringen foretok beslutningen om norsk deltakelse i krigen, og spesielt i hvilken grad Stortinget ble konsultert. Det er nok en overdrivelse å si at beslutninga ble «tatt over SMS» slik enkelte hevder, men like fullt ser det ut til at ikke alt ble utført etter ordnede prosedyrer.

Videre vil det være interessant å få klargjort hvilke faglige opplysninger og motivasjoner som lå til grunn for regjeringas endelige beslutning. Hvor mye visste beslutningstakerne om det som foregikk i Libya, og hvor klar var strategien man la til grunn før beslutningen ble fattet?

Det er også viktig å klargjøre effektene av de norske bombetoktene. Bidro bombetoktene til å nå målene i FN-resolusjonen som var krigens legale grunnlag? Hvor bombet vi? Hvilke mål var det snakk om, og hvor mange sivile ble drept av norske bomber gjennom krigen? Dette vet vi altfor lite om i dag.

Det siste punktet er hvorvidt det forelå noen

reelle alternativer til bombing. I Norge og verdenssamfunnet for øvrig er det bred politisk enighet om at bruk av vold i internasjonale relasjoner alltid skal være siste utvei – ikke minst når det er fare for sivile liv. Det er reist betydelige spørsmål omkring hvorvidt bombing var absolutt nødvendig eller om det også forelå andre, ikkevoldelige alternativer. Den Afrikanske Union kom for eksempel med et forslag som innebar umiddelbar våpenhvile og en fredelig løsning på konflikten. Gaddafi aksepterte etter sigende dette, mens Nato nektet å ta pause fra bombing. Dette vet vi i dag veldig lite om. Norges Fredsråd mener derfor granskingen må belyse hvorvidt det var alternativer til bombing, og hvorvidt det hadde vært mulig å endre til en diplomatisk strategi nderveis, også etter at den hadde begynt.

Det er viktig med et klart mandat for en granskingskommissjon. For det første mener vi den skal fremme lærdommer. Hensikten med en gransking vil være å gi oss kunnskap for å gjøre oss bedre rustet til å møte lignende situasjoner i framtida. For det andre er det avgjørende at granskingen blir behandlet av Stortinget. Når Stortinget i ettertid kommer med anbefalinger med grunnlag i en gransking, vil de måtte følges av regjeringen.

For å sikre troverdighet og tillit til utvalgets arbeid er det viktig med en bred sammensetning med både faglige kvalifikasjoner og høy integritet. Utvalget bør ha medlemmer med inngående kunnskaper om Libya, norsk sikkerhets- og forsvarspolitik, internasjonale relasjoner, FN og folkerett. Potensielle medlemmer, eller eventuelt ledere av et slikt utvalg kan for eksem-

pel være Gro Nystuen, Cecilie Hellestveit, Kjetil Larsen, Morten Ruud etc.

Et av de mest presserende stridsspørsmålene omkring Libya-krigen var det folkerettslige grunnlaget bak, og hvilke beslutninger som leda fram til norsk deltakelse. På den bakgrunn bør sekretariatsfunksjonen til en gransking legges til et miljø med folkerettslig og/eller statsvitenskapelig kompetanse. Eksempler på slike miljøer er Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo. Sekretariatet kan også legges til Utenriksdepartementet.

Et granskingsutvalg må kunne innhente opplysninger og vurderinger fra et bredt kildeutvalg, både i Norge og internasjonalt. Både kilder fra FN, Nato, andre lands utenriksdepartementer, samt ikke-statlige organisasjoner bør være viktige kildesentre for et slikt arbeid. Utvalget bør også få sikkerhetsklarering, slik at de blir gitt tilgang på gradert informasjon.

Dette er foreløpige innspill til hvordan et granskingsutvalg for Libya-krigen kan settes sammen og instrueres. Vi i Norges Fredsråd håper et slikt utvalg kommer på plass så snart som mulig. Norges deltakelse i Libya-krigen skaper også i dag diskusjon og kontroverser. En grundig gransking vil forhåpentligvis gjøre det lettere å enes om de grunnleggende kjensgjeringene.

Hedda B. Langemyr,
Norges Fredsråd
hedda@norgesfredsråd.no

Folkeavstemningen på Krim

KRIM-HALVØYA

Hans Olav Fekjær

Bjørn J. Berger hevder 2. mai at da Krim i 2014 sluttet seg til Russland, skjedde det ved et militært kupp. Han har liten tillit til folkeavstemningen som viste at et overveldende flertall på Krim ønsket å bli en del av Russland, slik det var i flere hundre år før Krim ble overført til Ukraina i 1954 (uten folkeavstemning).

Det var trolig flere som mistrodde folkeavstemningen, for året etter foretok tre store, velrenommerte vestlige meningsmålingsfir-

maer (Gallup, Pew og DfK) opinionsundersøkelser på Krim. Men alle tre fant at cirka 90 prosent ønsket å høre til Russland.

Når Bjørn J. Berger sammenlikner Russlands holdning med Hitler og Stalin, er han ekstrem, for de konsulterte vel ikke folke-meningeren når de overtok landområder?

Det er et ubestridelig faktum at befolkningen på Krim har fått det som de aller fleste selv ønsket. Vår holdning til dette avhenger av vår vekt på demokrati. Vesten er rasende, men la selv avgjørende vekt på befolkningens ønsker ved oppsplittingen av Tsjekkoslovakia, Jugoslavia

og Sudan.

Vesten viser altså ingen prinsipiell holdning, men lar det være avgjørende om de selv har fordel av det som skjer. Dobbeltmoralen viser seg også ved påstandene om brudd på Folkeretten, som Vesten brøt eklatant blant annet ved angrepene på Jugoslavia og Irak. De opptrer som skinnhellige voktere av rett og moral, og det er de mildest talt ikke.

Berger drøfter definisjoner av «annektering». Det finnes flere, og flere av dem sier at annektering skjer med makt.

Hans Olav Fekjær,
Nesodden
hans.olav@fekjaer.org